

доне милјановски

ДОНЕ МИЛЈАНОВСКИ
ИЗЛОЖБА НА ТАПИСЕРИИ
УМЕТНИЧКА ГАЛЕРИЈА -
СКОПЈЕ
21·X-7·XI·1977 год.

Во денешно време секое ликовно творење претставува смела примена на најразновидни изразни средства. Конвенционални стилови не постојат, а на ликовните творци им е отворен широк пат согласно со живниот создавачки потенцијал. Кога денес набљудуваме одделни ликовни ориентации, ни се чини дека за нив е кажан и последниот збор; меѓутоа, постојат подрачја кои се уште се отворени за истражување. Нема уметник кој во својот нагон за боја и форма не се стреми да биде свет за себе и поради тоа уметноста, без оглед на времето и обичаите, станува најполн изразен облик на свеста на уметникот. Разновидни техники и вештини му овозможуваат на креаторот безброј комбинации и синтези, така што се почесто се смалува разликата меѓу уметничките дисциплини: графиката прилично се приближува кон сликарството, таписеријата ја губи својата основна функција, а скулптурата својата традиционална форма.

Таписеријата, една од најстарите по својата традиција, доживува полна трансформација во нашето време. Повеќе уметници се почесто отстапуваат од традиционалните норми настојувајќи да ја осовременат и да и дадат нова форма, понекогаш приближувајќи ја кон сликарството и скулптурата. Со таписерија се занимаваат ликовни уметници, претежно сликари, повремено свртувајќи го своето внимание кон оваа ликовна дисциплина (Милан Коњовиќ, Едо Муртиќ, Франце Михелич, Лојзе Спацал, Димче Коцо, Младен Србиновиќ, Димче Протугер и многу други). Помалце ги има оние што исцело и се посветиле на оваа дисциплина: Јагода Буиќ, Милица Зориќ, Мира Спировска, Димче Коцо, Доне Милјановски, Душко Стојановски и други. Јагода Буиќ како своевиден феномен радикално прекинува со поранешната примена на таписеријата идентифицирајќи ја со различни скулптурски и архитектонски решенија, додека пак Џамоња создава метални таписерии. Мира Спировска прави мобилни и објект-таписерии.

Доне Милјановски и припаѓа на најмладата генерација, онаа за која е карактеристична таа истражувачка страст, следејќи ги најавангардните патишта, откривајќи нови и непознати. Тој сосема се определил за таписеријата. Неговото творештво е долго седум години (со изработка на таписерии почнал да се занимава во 1971 година) кога за прв пат по дипломирањето излагаше во Музејот на современа уметност во Скопје. Инаку, Милјановски студиите ги завршил во Будимпешта, во 1967 година, на Академијата за применета уметност — отсек за таписерии. Земајќи ги предвид и овие неколку години по дипломирањето, Милјановски заокружува еден десетгодишен период од својата работа на таписеријата.

Today every painter's creation represents a brave application of various expressive mediums. Conventional styles don't exist, and the painters are free to create according to their creative potential. Looking at separate painter's orientations it seems that all is said about them; but there are spheres which are still opened for investigations. There is not an artist who does not aim to be a world of his own and because of that, the art, regardless, the time and customs, becomes the most complete expressive form of the artist's consciousness. Various techniques and skills enable the artist to make endless combinations and syntheses, so the difference among the artistic disciplines lessens: the graphic art approaches the painting, the tapestry loses its basic function, and the sculpture its traditional form.

The tapestry, one of the oldest in its tradition, has experienced complete transformation in our time. Many artists have been trying to give it a new form, bringing it closer to the painting and sculpture. Usually painters such as Milan Konjović, Edo Murtić, France Mihelič, Lojze Spacal, Dimče Koco, Mladen Srbinović, Dimče Protuger and others occupy themselves with making tapestry. Only a few have completely devoted themselves to this art. They are Jagoda Buić, Milica Zorić, Mira Spirovska, Dimče Koco, Done Miljanovski, Duško Stojanovski and others. Jagoda Buić identifies it with sculpture and unknown. He is fully devoted to tapestry. He has started exhibiting tapestry since 1971, when he exhibited for the first time in the Museum of Modern Arts in Skopje. Miljanovski graduated in Budimpešta in 1967, at the Academy of Applied Arts. So he has been working on tapestry for ten years.

Done Miljanovski belongs to the youngest generation, following the most avant-garde paths, discovering new and unknown. He is fully devoted to tapestry. He has started exhibiting tapestry since 1971, when he exhibited for the first time in the Museum of Modern Arts in Skopje. Miljanovski graduated in Budimpešta in 1967, at the Academy of Applied Arts. So he has been working on tapestry for ten years.

His work is divided into two periods: the first period from 1967 — 1975 and the second one from 1976 — 1977.

The first period represents an abstract variation of his work. He works slowly, step by step, expressing his own emotional experiences. He makes various visual and colourful effects by mixing a central plastic form with various geometrical and stylistic ornaments. Using the natural colours of the wool, white, yellowish, grey, or using dark — coloured wool, Miljanovski makes tapestries which give both expressive and decorative impression.

Later on Miljanovski changes his style. His latest tapestries are set in a form of triptych there he shows bigger interest in the theme, contrasting two different terms: real and abstract. The subject is represented in some narrative and irrational surfaces, although it does not really exist because it is apostrophized to a visual sensation.

Творештвото на Доне Милјановски е поделено на две етапи: онаа по дипломирањето од 1967 до 1975 и втората — 1976/77, која ги содржи неговите најнови остварувања и експериментирања.

Првата етапа, која со своите битни карактеристики е резултат на едно подолготрајно работење, претставува апстрактна варијанта на неговото творештво. Овие таписерии Милјановски ги работи бавно, но со голем распон на инспирација — слој по слој пренесувајќи ги сопствените емоционални доживувања. Тој, многу често, создава различни визуелни и колористички ефекти комбинирајќи во композицијата на рамно истакана основа една централно поставена пластична форма од прамени на невпредена или стружена волна, која е втупена во најразновидни геометризирани и стилизирани форми со асоцијативен третман. Користејќи ја најчесто природната боја на волната — бела, жолтеникава, сивкава, или употребувајќи волна од еден темен хроматски регистар, Милјановски создава таписерии кои прават еднакво експресивен и декоративен впечаток.

Подоцна Милјановски радикално го менува својот стил на изразување. Посебна целина претставуваат неговите последни таписерии, кој уметникот ги поставува во просторот во форма на триптих. Тука тој покажува една поширока тематска заинтересираност спротивставувајќи два различни поими: реалното и апстрактното. Во еден склоп на геометризирани површини уметникот воведува наративни и ирационални претставувања, кои на некој начин го сочинуваат сижето на делото, иако заправо тоа не постои, бидејќи е апострофирано во корист на една визуелна сензација.

На некои таписерии, Милјановски се обидува да вметне национални елементи за да се приближи до фолклорниот амбиент на нашето поднебје (филигранството, народните носии и шарки). Освен тоа, тој веќе почнува да користи се почесто бојадисана волна, зелена и окер-жолтата во повеќе нијанси, тонски осмислени, правејќи различни колористички игри кои дејствуваат смилено и монохромно, со доволно вкус и мерка.

Творештвото на Доне Милјановски е континуирано со доследност и педантност во работата, држејќи се за одамна познатата законитост: да се развива и разработува единствениот јазик со нова синтакса, која, приближувајќи ги резултатите од претходната, од неа ја извлекува срцевината, дополнувајќи ја со нови елементи, а тие, иако поинакви, остануваат всушност истоветни. На тој начин Доне Милјановски ги создава своите таписерии со непосредна транскрипција градејќи го својот создавачки импулс и вбројувајќи се во редот на творците кои ја прават современата југословенска таписерија.

In some tapestries he tries to use national elements in order to come nearer to the folklore of our country. He also uses dyed wool, green and yellow in many shades, making in that way various colourful effects.

The creative work of Done Miljanovski is characterized by a consistent and fine labour. He wants to develop and work out the only language in a new syntax which uses the previous results and adds new elements, and these elements, although different, remain the same. In that way Done Miljanovski makes his tapestries and builds his creative impulse becoming, at the same time, one of the creators who make the modern Yugoslav tapestry.

Vera Danilović

БИОГРАФИЈА

ДОНЕ МИЛЈАНОВСКИ, роден на 11. 04. 1941 во с. Статица, Костурско, Егејска Македонија. Дипломирал на Академијата за применета уметност, одсек Текстил — Таписерија, во Будимпешта 1967 година, кај професорите Золтан Ракоши и Карој Плесниви.

Живее и работи во Скопје.

Адреса: Булевар Партизански одреди 125, IV/9, 91000 Скопје.

ГРУПНИ ИЗЛОЖБИ:

- 1969 — Скопје, Изложба на ДЛУМ
- 1970 — Скопје, „Моето сакано дело“
Загреб, Изложба на СЛУЈ
Струга, „Поезијата како инспирација“
- 1971 — Скопје, „Современа македонска уметност — млада генерација“
- 1971 — 72 — Скопје, „Нашето историско минато во делата на македонските ликовни уметници“
- 1972 — Јаши и Пиатра Неамц (Романија), „Современа македонска уметност“ Скопје, „Млада генерација II“
- 1975 — Скопје, Изложба на ДЛУМ цртеж
Бања Лука, „Есенски салон“
Белград, „Млади македонски сликари“
- 1976 — Белград, Изложба на таписерии — „Атеље 61“

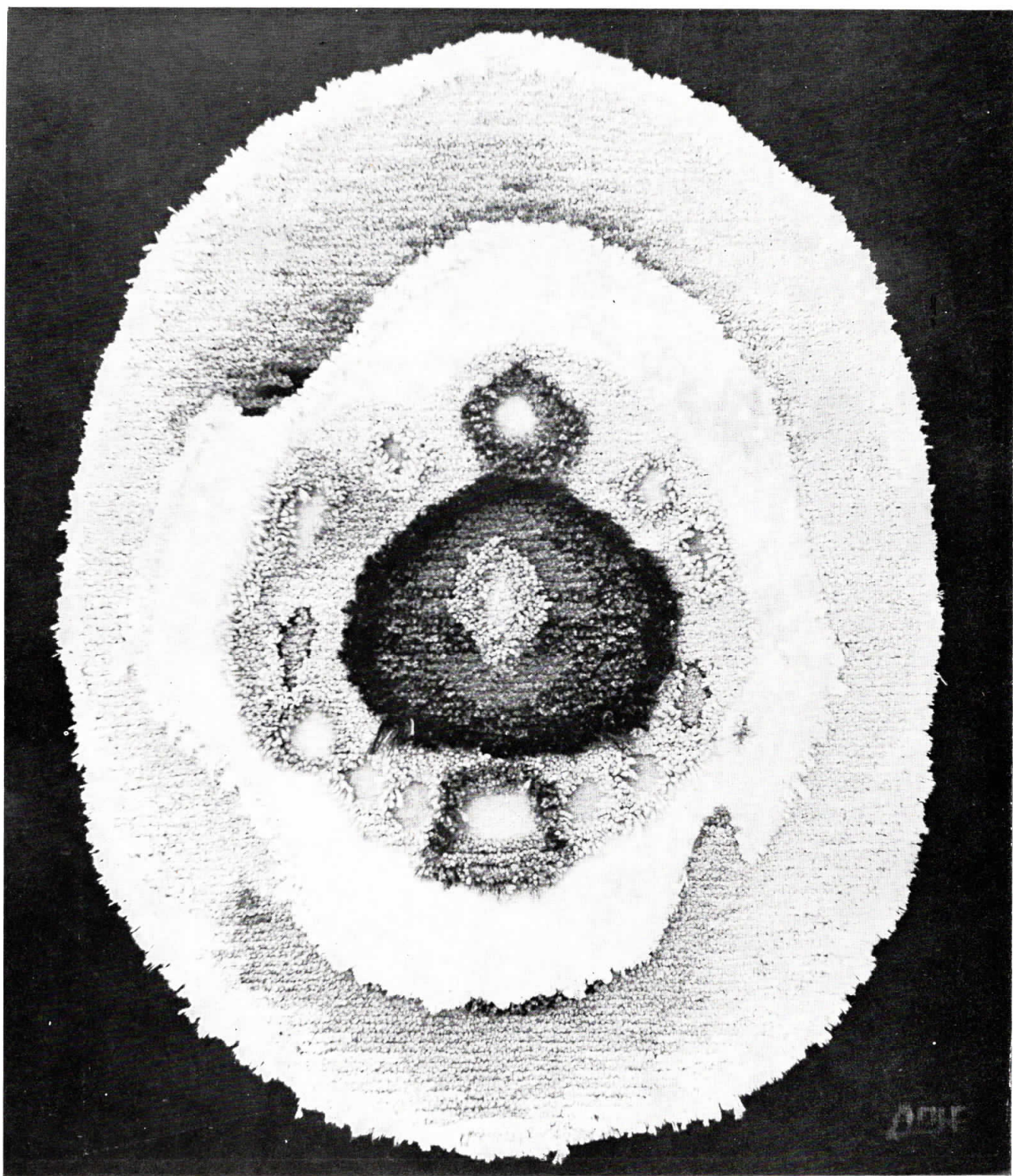
НАГРАДИ:

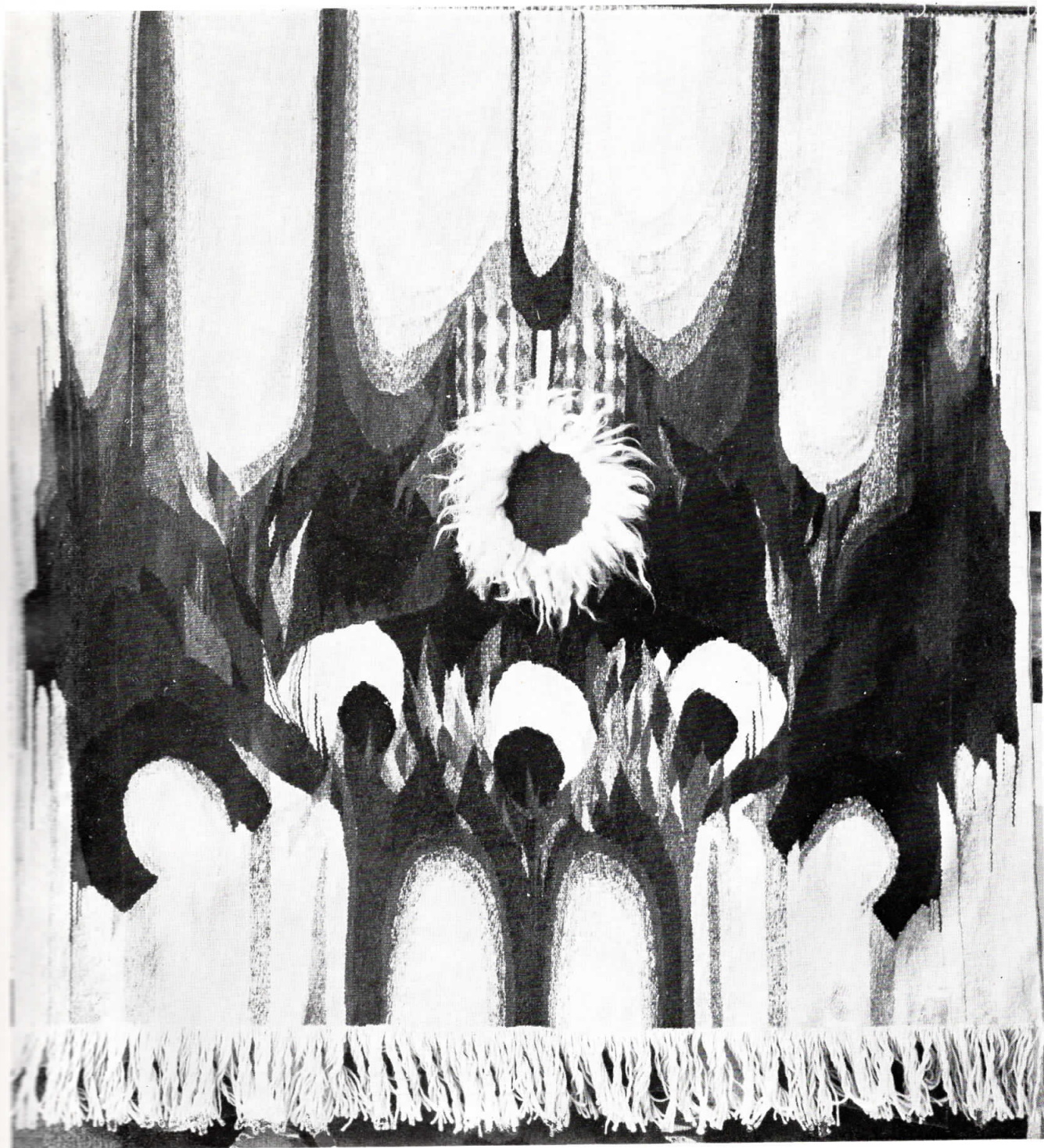
Награда за цртеж — „ДЛУМ цртеж 76“

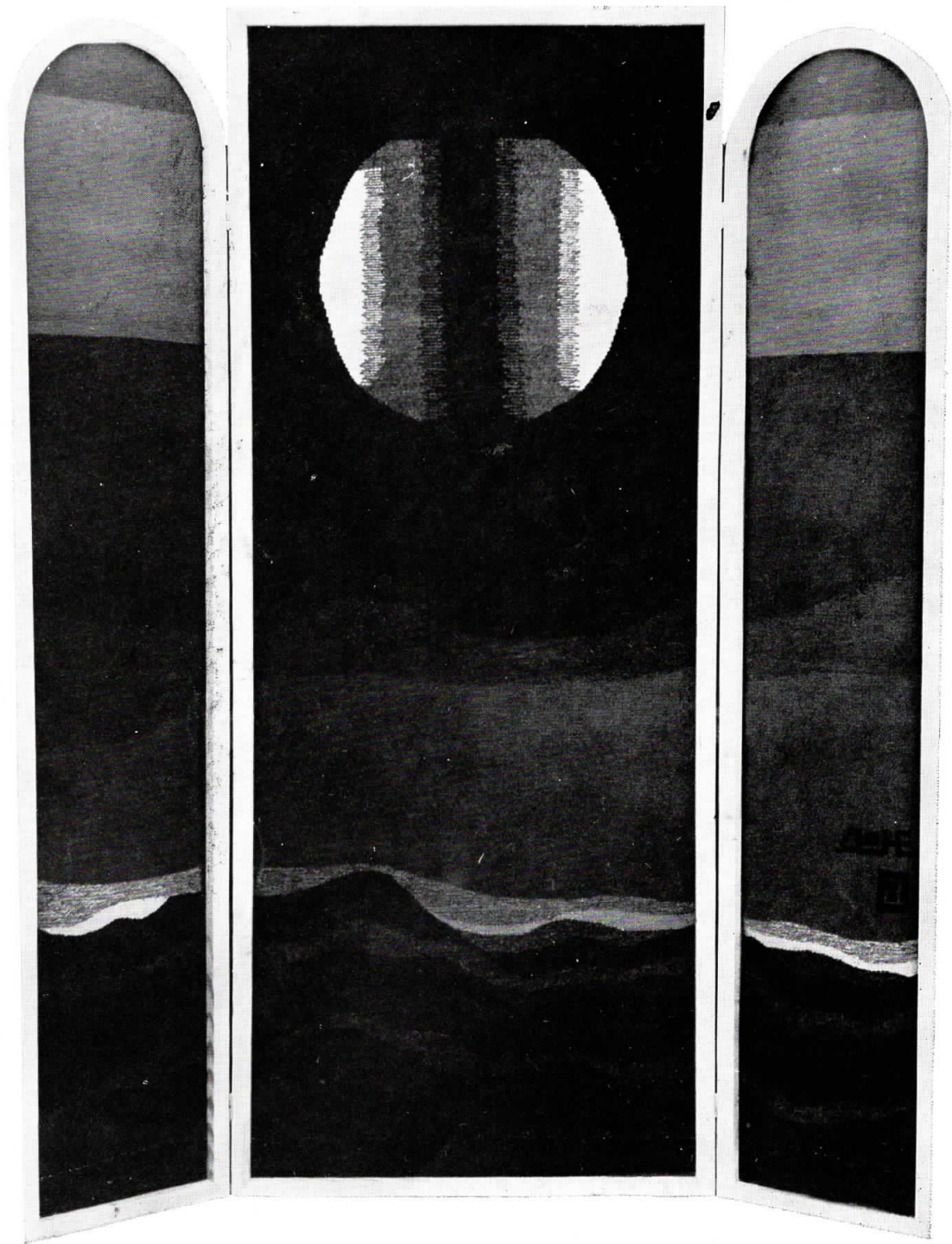

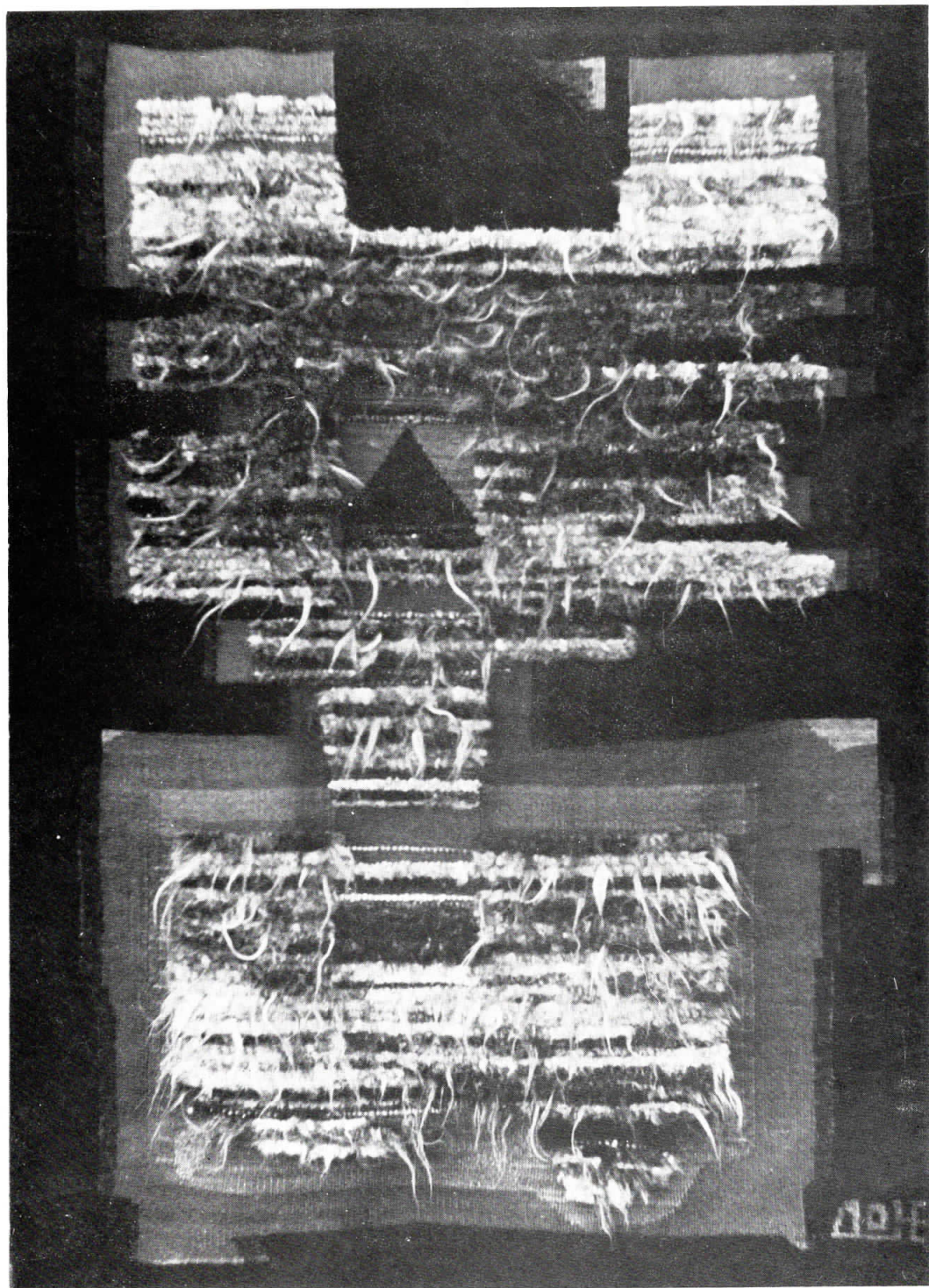

AGE

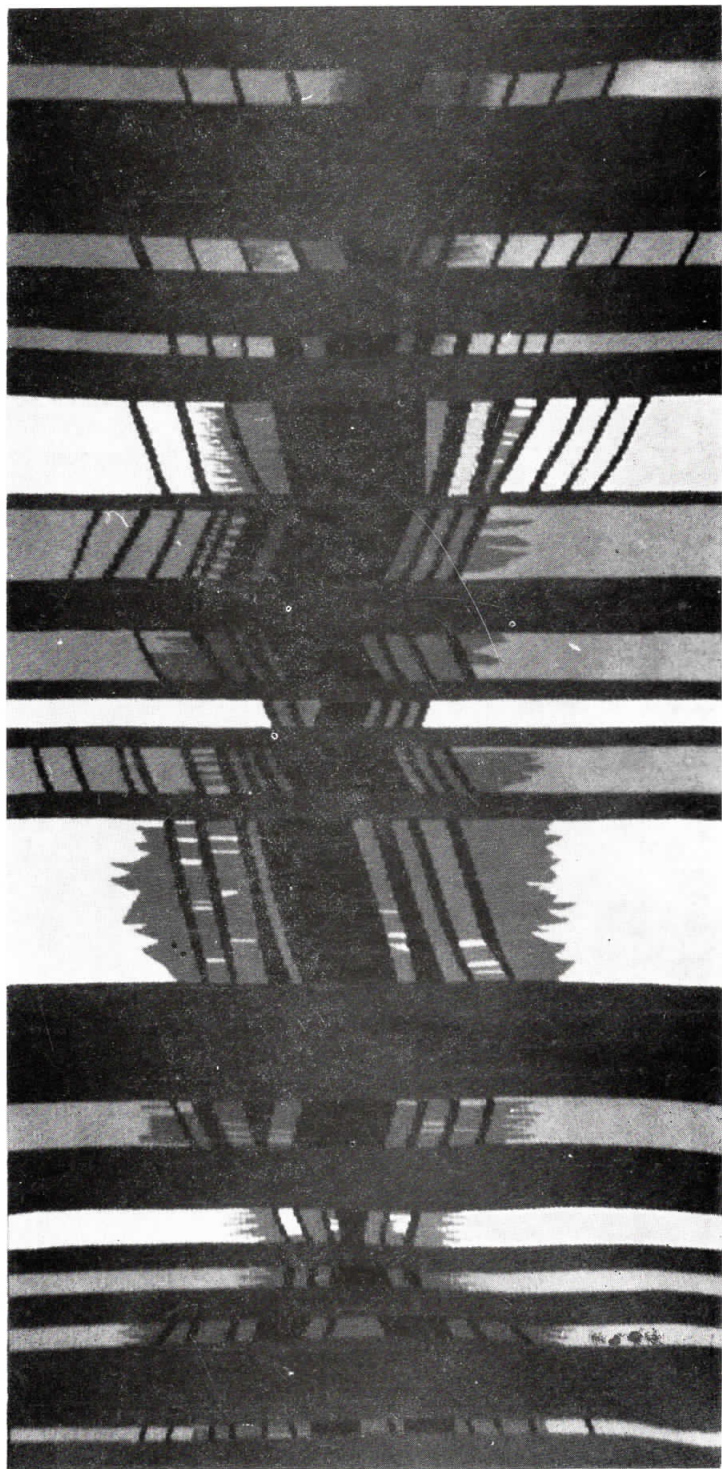

БИБЛИОГРАФИЈА

- Соња Абациева Димитрова, Далеку од човекот, Комунист, Скопје, 18. XII 1970
- Соња Абациева Димитрова, На работ на извесноста, Комунист, Скопје, 12. III 1971
- Соња Абациева Димитрова, На работ на просечноста, Комунист, Скопје, 10. XII 1971
- , Македонски ликовни уметници во Романија, Вечер, Скопје 11. IV 1972
- Ташко Ширилов, Во постојан подем: современа македонска уметност во СР Романија, Вечер, Скопје, 29. IV 1972
- Соња Абациева Димитрова, За младата генерација на современи македонски ликовни уметници, Современост, Скопје, бр. 5, мај 1972
- Соња Абациева Димитрова, Млада генерација, Нова Македонија, Скопје, 14. V 1972
- Богдан Мусовиќ, Уметноста на младата генерација, Млад Борец, Скопје, 22. V 1972
- Ташко Ширилов, Подем на македонската култура во странство, Вечер, Скопје, 28. XI 1972
- Соња Абациева Димитрова, Скржаво претставување, Комунист, Скопје, 8. XII 1972
- Соња Абациева Димитрова, Интензивен растеж, Современост, Скопје, Бр. 1, јануари 1973
- Соња Абациева Димитрова, Надмоќта на младите, Современост, Скопје, бр. 1, јануари 1973
- Соња Абациева Димитрова, Надмоќта на младите, Нова Македонија, Скопје, 3. I 1973
- Соња Абациева Димитрова, Изложба друштва ликовних уметника Македоније, Уметност, Белград, бр. 33, јануари — март, 1973
- Соња Абациева Димитрова, Континуиран подем, Комунист, Скопје, 26. I 1973
- Љубиша Дамјановска, Современа македонска таписерија, Ликовна уметност, Скопје, бр. 1, 1973
- Соња Абациева Димитрова, Следбениците на Брегон во македонското сликарство. Обиди за ретроспекција на подсвесното, фантастичното и магичното во современото македонско сликарство, Разгледи, Скопје, бр. 9, ноември 1973
- Паскал Гилевски, Раскошна грама на стилови, Нова Македонија, Скопје, 31. I 1974
- Соња Абациева Димитрова, Годишна изложба на ДЛУМ, Современост, Скопје, бр. 3, март, 1974
- Владимир Величковски, Спектар на ликовна насоченост, Нова Македонија, Скопје, 8. XII 1974
- Владимир Величковски, Вреден потфат, Нова Македонија, Скопје, 12. XII 1974
- Паскал Гилевски, Македонски ликовни варианти, Вечер, Скопје, 14. XII 1974
- Науме Радичевски, Изложба „30 години ДЛУМ“, Студентски збор, Скопје, 17. XII 1974
- Владимир Величковски, Блиска тематска преокупација, Нова Македонија, Скопје, 21. XII 1974
- , Традиционална изложба „Збратимени уметници“, Нова Македонија, Скопје, 9. II 1975
- Љупка Дамјановска, Предговор за каталогот од изложбата „Македонски млади уметници“, Музеј на современа уметност, Белград, 1975/76
- Владимир Величковски, Сублимирана реалност, Нова Македонија, Скопје, 28, 29 и 30. XI 1975
- , Изложба на млади уметници од СРМ, Вечер, Скопје, 3. XII 1975
- , Покана, Вечер, Скопје, 11. XII 1975
- М(иле) М(аневски), Изложба на млади македонски уметници, Нова Македонија, Скопје, 13. XII 1975
- , Млади сликари из Македоније, Политика експрес, Белград, 13. XII 1975
- , Македонски уметници во Белград, Вечер, Скопје, 22. XII 1975
- , Традиција и дух нове фигурације, Борба, Белград, 30. XII 1975
- П(авле) В(асич), Сусрет са младима македонским уметницима, Политика, Београд, 10. I 1976
- , На темелима потвргених вредности, Борба, Белград, 5. II 1976
- , Учесник, Вечер, Скопје, 17. II 1976
- Д-р Борис Петковски, Наглашена индивидуалност, Око, Загреб, 2. XII 1976
- М(иле) М(аневски), Дела од седумдесетмина уметници, Нова Македонија, Скопје, 3. XII 1976
- Ефтим Клетников, „На почетокот беше цртеж“, Млад борец, Скопје, 15. XII 1976
- Паскал Гилевски, Подем на македонскиот цртеж, Вечер, Скопје, 25. XII 1976
- Науме Радичевски, Достојна креација, Студентски збор, Скопје, 28. XII 1976
- Паскал Гилевски, Аспекти на минатото и денешнината, Вечер, Скопје, 31. III 1977
- Соња Абациева Димитрова, Предговор за каталогот од изложбата „Современи македонски уметници — млада генерација II“, Музеј на современа уметност, 1972

КАТАЛОГ

1. ТАПИСЕРИЈА I	1971, дим. 105×95, сопственост на СК, Т. Велес
2. ТАПИСЕРИЈА II	1972, дим. 140×120, соп. на авторот
3. ТАПИСЕРИЈА III	1972, дим. 140×100, соп. на Инт. Заед. за култура
4. ТАПИСЕРИЈА IV	1973, дим. 140×80, " " " " "
5. ТАПИСЕРИЈА V	1974, дим. 145×132, соп. на авторот
6. ТАПИСЕРИЈА VI	1974, дим. 145×132, соп. на Лик. колонија, Тетово
7. ТАПИСЕРИЈА VII-VIII	1974, дим. 140×266, соп. на авторот
8. ТАПИСЕРИЈА IX	1975, дим. 143×121
9. ТАПИСЕРИЈА X	1975, дим. 140×120, соп. на МАНУ
10. ТАПИСЕРИЈА XI	1975, дим. 140×195, соп. на авторот
11. ТАПИСЕРИЈА XII	1976, дим. 135×110, " " "
12. ТАПИСЕРИЈА XIII	1976, дим. 140×100, " " "
13. ТАПИСЕРИЈА XV	1976, дим. 150×100, " " "
14. ТАПИСЕРИЈА XVI	1976, дим. 230×240, " " "
15. ДИПТИХ	1976, дим. 185×85, " " "
16. ТРИПТИХ I	1976, дим. 220×218, " " "
17. ТРИПТИХ II	1977, дим. 200×178, " " "
18. ТРИПТИХ III	1977, дим. 217×172, " " "
19. ТАПИСЕРИЈА XXI	1977, дим. 115×235, " " "
20. ТРИПТИХ IV	1977, дим. 182×245, " " "
21. ТАПИСЕРИЈА XXII	1977, дим. 210×115, " " "

ИЗДАВАЧ:

Уметничка галерија

Даут пашин амам

91000 Скопје

Тел. 33-904

— Одговорен уредник Менкова Родна

— Предговор: Даниловиќ Вера

— Биографија:

Одделение за документација при МСУ

— Печатница: ООЗТ Графички — „Светлост“ —

Скопје

